

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

IV. évfolyam 322 sz.

1935 november 23.

Szombat

Laval ismétel békét közvetít Anglia és Olaszország között

**Dum-dum golyókat használnak az abesszinek
Olaszországban csökkentik a fűtést és világítást**

Nem enyhül az egyiptomi feszültség

Makalé, november 21.

Az összes haditudósítók megegyeznek abban, hogy az olasz repülőgépek borzalmas pusztításokat végeznek az abesszinek

soraiban. Ezzel szemben az olaszok megáldapították azt is, hogy az abesszinek most belga eredetű dum-dum golyóval lőnek az olaszokra.

Alexandri, november 21.

Az egyiptomi angol tengeri haderő Egyiptom előtt a Földközi tengeren nagyszabású hadgyakorlatokat rendez, amelyre meghívták az egyiptomi kormányt is. A Wafd párt falragaszokon felhívást intézett a lakossághoz, amelyet felszólít arra, hogy a hadgyakorlatokat ne tekintse még mint nézők sem, mert azok sértik az egyiptomiak nemzeti büszkeségét. Ugyancsak a Wafd párt Egyiptom nyugati részét — ahol az angol szárazföldi haderő gyakorlatozik — tilos területnek nyilvánította.

Egyre nő az elkeseredés Olaszországban a megtorlások miatt

Páris, november 21.

A francia diplomáciai tárgyalások az olasz-abesszin viszály elsimítására újból megindultak. Laval francia miniszterelnök tárgyalást folytatott Clark párisi angol nagykövettel, akinek segítségére érkezik az angol külügyminisztérium abesszin osztályának főnöke is. Laval kijelentette, hogy a viszály elsimításának kérdése nagyon sürgős mert Olaszországban már is elkeseredett visszataszításokat váltott ki a megtorló intézkedések életbeléptetése.

Róma, november 21.

Olaszországban tovább folyik a szervezkedés a büntető rendszabályok ellensúlyozására. Az aranyat az olasz kormány állami monopoliumnak nyilvánította és felszólította az összes ékszereseket, hogy a náluk levő aranykészleteket írják össze.

Turinban a lakosság 46 kiló aranyat adott össze az állam javára.

A szükségrendeletek egymást érik. A kormány elhatározta azt is, hogy fűteni is csak bizonyos napokon fognak, továbbá kedden és szerdán teljesen hustalan napok lesznek. A bankokba bevezették a szünet nélküli munkát. A világítást is rendszabályozzák. Eddig éjfélig volt teljes világítás az utcákon, ezután fél 11-kor a világítás a félére csökken.

Mint Braziliából jelentik a brazilai olasz

Olasz és török hajók karambolja

Istanbul, november 21.

Török vizeken összeütközött a Roma nevű olasz gőzös egy török tengeralattjáróval. Mindketten igen súlyos sérüléseket szenvedtek, úgy, hogy dokkba kellett vonatni.

szok mozgalmat indítottak arra, hogy az ott élő fajtestvéreik csakis brazil és olasz árut vásároljanak. A brazilai gyárosok a legmesszebbmenőleg támogatják az olasz kolonisták mozgalmát.

A japán sajtó szerint

Anglia bontja meg a Távol-Kelet békéjét

Nanking november 21.

Északkina függetlenségének kikiáltása elmaradt. A nankingi japán nagykövet és a miniszterelnök tárgyalásokat kezdtek, amelynek befejeztéig a japán kormány várakozó álláspontot helyezett. Az első megbeszélés után a japán nagykövet olyan nyilatkozatot tett, hogy meg van győződve arról, hogy a nankingi kormány barátságos érzellemmel viseltetik a japánok iránt.

Sanghaiban aggodalommal figyelik az ottani japán nagykövet és Csang-Kai-Sek tábornok között folyó tárgyalásokat, amelyek Északkina függetlenségére vonatkoznak.

Tokiában hangoztatják ugyan, hogy a független Északkina szerves összefüggésben marad Kinával, a helyzetet azonban ennek dacára is komolyan itélik meg. Tokió szerint az új államszövetség csupán a kommunizmus elleni harc bástyájaként szerepelne.

A japán lapok a viszályal foglalkozva leszögezik, hogy a Távol-Kelet békéjét Anglia bontotta meg. Megállapítható az is, hogy az abesszin viszály lebonyolításáig Japán ellen semmiféle lépést nem tesznek a nagyhatalmak.

Hatalmas vihar dühöng a Fekete tengeren

Constanta, november 21.

Huszonégy órája borzalmas vihar pusztít a Fekete tengeren. A dühöngő vihar miatt a constantai kikötőből egyetlen hajó sem futhat ki, viszont a kikötőbe sem tér-

het be egyetlen hajó sem. A kikötő előtt vesztegel két olasz teherszállító gőzös, melyeket az a veszély fenyeget, hogy a vihar a sziklákhöz csapja. A vihar ereje Galatiban is pusztít.

A nagy karácsonyi tombola 8. száma

Érdekes tordulat a calarasi véres karácsony ügyében

Szabadlára helyezte a tábla Bíró János turdai református lelkész

valamint két vádlott társát és a bizonyítás kiegészítését rendelte el

Cluj november 21.

Emlékeztet még olvasóink előtt az a mult év karácsonyi vérbefult bál mulatság, amely a turdamegyei Calaras községben játszódtott le. A verekedés során két halott maradt a csatatéren. Kilenc napig tartó tárgyalás után a turdai törvényszék Bíró János ref. lelkész és Moldovan Juliu községi bírót 15—15 évre, Nagy Ödönt, Bartha P.-t Bartha Antalt 12-12 évre, Barai Gábort, Kovács Gyulát, Bartha Bényt, Bartha Andrást 10-10 évre, Bartha Jánost 8 évre, Nagy Gergelyt és Mandula Andrást pedig 4-4 évre ítélték, míg a többiek bizonyítékok hiányában felmentette a bíróság.

Az ügy felebbezés folytán most került a cluji tábla elé. Nagy Ödön, a per egyik

elíteltje, — mint megírtuk — a tárgyaláson megőrült és később meg is halt.

A tegnapi táblai tárgyaláson maga a főügyész is a bizonyítás kiegészítése mellett volt és több tanut jelentett be. Ezután a védők szólaltak fel, akik egyhangulag a vádlottak szabadlábrahelyezését kérik, miután a büncselekmény nem olyan súlyos, hogy fogvatartásuk indokolt lenne.

Végül is a táblai tanács kihirdeti határozatát, amely szerint elrendeli a bizonyítás kiegészítését, — egyben elrendelte Bíró János lelkész, Mandula István és Bartha János szabadlára helyezését.

Ujabb határnapot a tárgyalás folytatására még nem tűztek ki.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az részt vehet a karácsonyi tombolán

1935. november—december hó

A NAP

★

Ki a hibás?

Abban a tulfeszült légkörben, amely ma egyaránt uralkodik Európában, Afrikában, Ázsiában és Amerikában is, könnyen születnek a vádak, amelyek alól tisztára mosakodni igen nehéz. Az emberiség könnyen hajlamos a bűnre, de a bűn elkövetésének pillanatában már mosni igyekszik kezét és bűnbakot keres, hogy önmaga embertársainak rovására tisztán álljon a kívülállók és a történelem ítélőszéke előtt.

A világ minden sarkában nyugtalan-ság, békétlenség uralkodik. Hol az egyiptomi fővárosban lángolnak fel a forradalmi jelenségek, hol a távol-keleti földterületeken pattannak ki a háborús türelmetlenség pusztító szikrái. Hol itt, hol amott fenyeget egy nagy, mindent elsöprő földrengés előszele.

Hogy ennek a nagy pusztulást hirdető jelenségeknek vannak bűnösei, az kétségtelen. Hogy valaki, vagy valakik hibásak abban, hogy 17 évvel a nagy világégés után ismét idejuthattunk, ehhez vita sem férhet. Mert ősi hazugság az, hogy a nép nem türi a jelenlegi helyzetet a nép terjeszkedni akar, hogy a nép megunt a bőrre menő igazság talanságokat. A nép soha nem un meg semmit, a nép eltűr mindent, amint ezt Olaszországban látjuk, még azt is, hogy újra elvigyék a nagy mészárszékre.

A keletafrikai háborút a gyarmati érdekek kavarták fel és kizárólag gazdasági háttérre van annak, hogy Anglia és Olaszország között a végsőkéig feszült a helyzet. Ez azonban lehetne két állam magánügye, amihez Egyiptomnak, vagy pláne Japánnak és Kinának semmi köze. A gyűlölködés azonban bűnbakokat igyekszik keresni és "aki keres, talál": London gyorsan kisütötte, — hogy Mussolini keze messzire ér, az olasz fascizmus kavarja a dolgokat úgy, hogy Egyiptom nacionalistái le akarják rázni magukról az angol igát és az olasz fascizmusnak tudható be, hogy Japán és Kína ferde szemű katonái ma valóban ferde szemmel néznek egymásra.

Aki kívülről a semlegesség szemüvegén keresztül nézi a dolgokat, rögtön rájön, — hogy ez tulzás. Mussolini ma sokkal jobban le van foglalva az abesszin frontokon, sem hogy Egyiptomban és Sanghai környékén is vagdalkozni tudjon. Az igazság talán mégsem az, hogy Olaszország a hibás abban, hogy Japán terjeszkedni akar. Legalább is nem közvetlenül hibás benne.

— Mert, hogy — közvetve hibás, azt Anglia nélkül is mindnyájan jól tudjuk. A világ érdeklődése ma az abesszin frontok felé fordul és közben nem veszi észre — ha csak lehet, nem is akarja észrevenni — hogy a világ többi sarkaiban is ropognak az eresztékek, a földkerekség többi pontjain is szikrák pattannak a puszkaporos hordók körül. A háboru háboru szül és ebben mindig és mindenkor az a hibás, aki az első háboru forgószélét felkavarta. Ezt nem mi mondjuk, hanem a történelem ítélőszéke fogja kimondani a rövidlátó fascizmus felett.

2. oldal.

"ERDELYI MAGYARSAG"

1935 november 23.

Az örökség miatt

Fejszével támadt asszony- testvérére egy baia-mare könyéki gazdálkodó

Hat bordáját törte el a szerencsétlen asszonynak

Baia Mare, november 21.

Rus községben egy kis földet örökölt két testvér: Cupsan Flore és Sívágó Elmá-nak. Az anyai örökséget békésen elosztották, de Cupsan Flore sohasem tudott beleegyezni, hogy testvére egyenlő részt kapott. Ezért bosszút esküdött ellene. Tegnapi megleszte, amikor testvére egy Pop Onisim

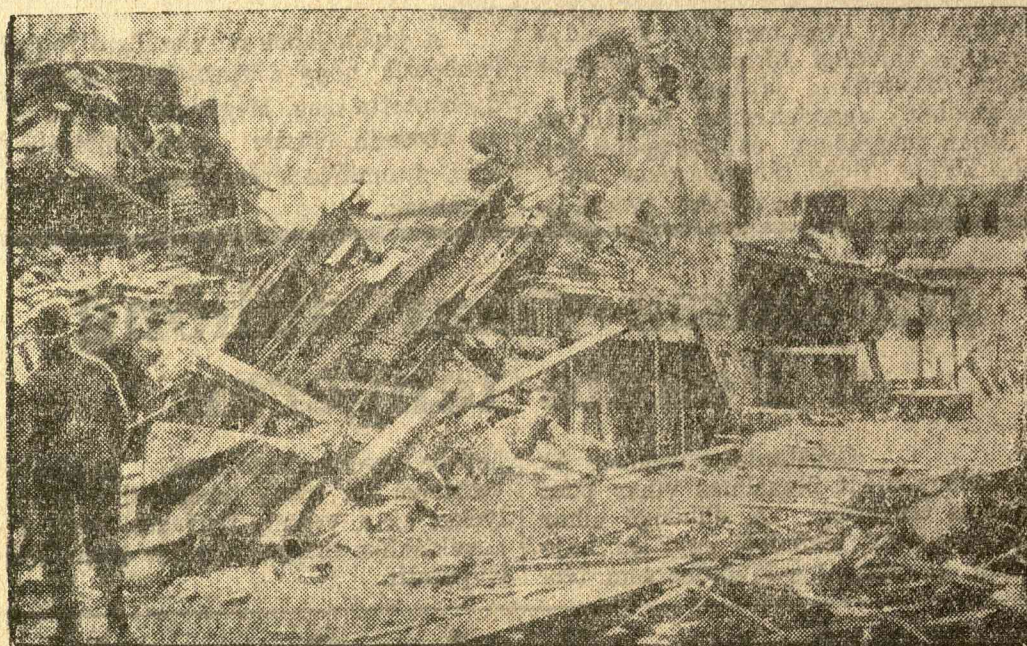
nevű napszámossal fáért az erdőbe ment. Cupsan Flore fejszével támadt testvérére, akit úgy megütött, hogy 6 bordája eltört. A bestiális ember ezután a napszámost is meg akarta támadni, de ez a faluba menekült előle. A falubeliek az eszméletlen asszonyt beszállították a kórházba. Cupsan ellen megindult a bűnvádi eljárás.

Félévi fogházra ítélték az önbetörő állomásfőnököket

Satu Mare november 21

A satumarei Szamos hídfőnél van a keskenyvágányú vasut állomása. Ennél az állomásnál Kardos György teljesített szolgálatot. A mult év novemberében Kardos jelentette, hogy éjnek idején behatoltak a pénztárszobába, ahonnan 10.000 lej értékű jegyet és nagymennyiségű pénzt loptak el.

A rendőrség megindította a nyomozást, — amelynek azonban az a meglepő eredménye volt, hogy Kardost tartóztatták le, akiről kiderült, hogy ő sikkasztotta el a pénzt és hogy bűnét takarja, önbetörést követett el. A törvényszék Kardost hat hónapi fogházra ítélte.

Földrengés és vihar Amerikában

Az amerikai Montana városban iriózatos erejű vihar dühöngött, amihez még földrengés is járult. A katasztrófa következtében a városban több ház rombadott.

A köztársasági forradalom vezére - a királyság mellett?

"Görögország békéje érdekében el kell fogadnia a monarchikus államformát"

London, november 21.

Igen érdekes athéni jelentés érkezett az angol fővárosba. A távirat szerint Venizelos aki a nyáron a véres lázadást rendezte a királyság visszaállítását ellen levelet in-

tézett a görög republikánus párt vezéréhez, Bofos volt külügyminiszterhez, akivel közölte, hogy az a kívánsága, hogy az ország békéje érdekében a köztársasági párt, ha ideiglenesen is — de fogadja el a monarchikus államformát.

Közismert aradi ügyvéd megrendítő öngyilkossága

Su yos anyagi gondjai és betegsége készlették dr Vajda Ivánt végzetes tetteire

Arad, november 21.

Arad város társadalmát ismét megdöbbentő öngyilkosság tartja izgalomban, melynek áldozata dr. Vajda Iván közismert ügyvéd, a társaságok kedvelt tagja és a református egyház egyik kimagasló egyénisége.

Dr. Vajda Iván tegnapi délelőtti irodájában tartózkodott, de rendkívüli levertségre, idegesnek látszott. Déután otthon maradt és ekkor követte el a tét. Az eddigi megállapítások szerint morfininjekciót adott magának. Az íróasztalon ugyanis megtaláltak egy injekciós tubus üvegszállanjait.

Az öngyilkosságot egy törvényszéki kézbesítő fedezte fel, aki benyitott az ügyvéd lakására és dr. Vajda Ivánt eszméletlenül találta íróasztala mellett. Búcsulevelet is hagyott hátra, amelyben mindössze ennyit ír:

— Erősen küzdtem, hiába. Nem tudok továbbmenni. Ne próbáljanak feléleszteni. A legegyszerűbb temetést kérem.

Az öngyilkos kórházba szállították, ahol ápolás alá veték. Bár még életben van

állapota válságos és nem sok remény van arra, hogy felépül.

Az 54 éves emberről a városban tudták, hogy az utóbbi időben anyagi gondokkal küzd. Vajda Iván dr. elvált ember, — édesanyja özv. Vajda Istvánné és testvére Budapesten tartózkodnak. Elkeseredéséhez valószínűleg betegsége is hozzájárult. Ezenkívül az utóbbi időben egy nagy örökösödési pere is volt, amely reá nézve kedvezőtlenül végződött.

Rheuma, köszvény és ülőidegzsába

legjobban bevált gyógyszere a Togal-tabletta.

Kiválasztja a húgysavat. Még elhanyagolt esetekben is gyógyító hatású! Használja teljes bizalommal! Minden gyógyszerárán és drogériában.

Lei 52.— és Lei 130.— Svájci készítmény!

Óriási erdőtüz

Satu-Mare határában

500 hold erdő vált a lángok martalékává

Satu Mare, november 21

Hétfőről keddre virradó éjszaka eddig még ismeretlen okokból kigyulladt Satu Mare határában a város tulajdonát képező Csererdő. Az éjjeli órákban az egyik erdőőr arra lett figyelmes, hogy az erdő mélyén vörös fény van és fojtó füstszag terjeng a levegőben. Rosszat sejtve a vörös fény felé igyekezett és így fedezte fel hogy az erdő a lángokban áll. Az estről azonnal értesítette az erdőfelügyelőiséget, fellármázta a községet és értesítette a sa mari tűzoltókat is. —

Egész éjszaka tartó megfeszített munka után sikerült csak a tüzet lokalizálni és annak elenére, hogy széles árkokat ástak, fákat döntöttek ki, közel 500 hold erdő vált a lángok martalékává.

A tűz keletkezésének okát még mindezekig nem sikerült megállapítani. A feltevések szerint gyújtogatás történt. A tűz következtében elhamvadt területet 10—15 évvel ezelőtt ültették be a város és annak idején fél millió lejbe kerültek a csemeték. A kár nem térül meg biztosítás után.

Elítélték egy sighet-i szélhámost,

aki a város polgármesterének adta ki magát és megakart zsarolni több gazdálkodót

Sighet, november 21.

Különös ügyben ítélkezett a sighet-i törvényszék. Ezelőtt néhány hónappal Negresu községből több gazdálkodó jött be Sighetre a vásárra, hogy tehenet adjanak el. Az egyik uccasárkon megállította a gazdákat egy Pop Tamás nevű ember, aki azt mondta, hogy a sighet-i polgármester és hol van a tehenek számára kiállított passzus. A gazdák elővették az írást, azonban a "polgármester" kijelentette hogy az nem jó és csak abban az esetben engedélyezik, ha

fizetnek. A gazdáknak ez már gyanús volt, és kijelentették, hogy nem fizetnek. A "polgármester" ekkor azt mondta nekik, hogy jöjjenek a rendőrségre. A gazdák készséggel elindultak a rendőrség felé, azonban — amikor a közelbe értek, Pop Tamás viccesre vette a dolgot. A gazdák közben értesítették a rendőrséget, aki elfogta Pop Tamást.

A bíróság szélhámostságért 500 lej pénzbüntetésre ítélte.

50 százalékos vasuti kedvezmény Bucurestibe

Bucuresti, november 21.

November 25—26 napjain tartják meg a gyógyszerészek országos kongresszusukat Bucurestiben. A kongresszusra a vasut 50 százalékos viteldíj kedvezményt nyújt.

Kémény tűz Oradeán

Oradea, november 21.

Tegnap este valamivel 7 óra után telefonon hívták ki a tűzoltókat a Wilson utcába, ahol a 19. számú házban kéménytűz támadt. A tűzoltók pár percen belül a helyszínen voltak és eloltották a tüzet még mielőtt elharapózott volna.

—Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódlásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

Kiakarta siklatni két gyerek a sighet-i vonatot

Sighet, november 21.

A Costin és S'ghet között elhúzódo pályatesten az egyik pályőr éppen akkor csipett rajta két gyermeket, amikor azok hatalmas köveket helyeztek el a sínekre. A két kis gyermek kihallgatása során emondotta, hogy azért rakták a köveket a sínekre, mert szerették volna látni, mi történik akkor, amikor ksziklik a vonat. A fiók-Matuskákat átadták a hatóságoknak és valószínűleg javítóintézetbe utadják őket.

RÁDIÓMŰSOR

PENTEK

Bucuresti 13: Lemezek 13.45: Tőzsde. Sport. 13.55: Lemezek 14.15: Hírek 14.35: Lemezek 18: Sibiceanu zenekar 19: Felolvasás 19.20: Sibiceanu zenekar 20: Hírek. — 20.15: Felolvasás 20.35: Opera 23.45: Hírek külföldre 23.55: Hírek 24: Rádiózenekar. 1.00: Rövid híradó Romániáról francia nyelven. 1.05: Lemezek

Budapest I. 7.45: Torna Utána: Hanglemezek. 11: Hírek 11.20: Felolvasás 11.45: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízfélőszolgálat 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból időjárásjelentés 13.05: Szalonötös 13.30: Hírek 14.20: Pontos időjelzés 14.30: Cigányzene 15.40: Hírek 17.10: Diákféltő 17.45: Pontos időjelzés 18: H. Pálffy Ilona dr. előadása 18.30: Türr István fuvalázik 18.50: Sportközlemények 19: Gyorsírótanfolyam 19.25: Tánccenkar 19.55: Pap Károlyi beszédése 20.25: Az Operaház előadásának ismertetése és 20.30: az előadás közvetítése: Norma 21.50: Külföldi negyedóra 23.10:

SZOMBAT

Bucuresti 13: Lemezek 13.45: Tőzsde. Sport 13.55: Lemezek 14.15: Hírek 14.35: Lemezek 18: Rádiózenekar 19: Felolvasás. 19.20: Rádiózenekar 20: Hírek 20.15: Lemezek 20.40: Üzenetek 22: Jazz 22.30: Hírek 22.45: Vendéglisti zene 23.45: Hírek külföldre 23.55: Hírek.

Budapest I. 7.45: Torna Utána: Hanglemezek. 11: Hírek 11.20: Felolvasás 11.45: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízfélőszolgálat 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból időjárásjelentés 13.05: Az I. honvédegyalozás zenekara. 13.30: Hírek 14.30: Balalajka 15.40: Hírek 17.10: Balogh né Hajós Terézia meséi 17.45: Pontos időjelzés 18: Hanglemezek 19: Somos Elemér dr előadása 19.30: Karácsonyi Margit magyar nótákat énekel 20.40: Hangjátékok adás 22.10: Jazz 23.10: Hírek 23.30: Budapesti Hangverseny Zenekar 1.05: Hírek.

Adémon

36

Ez a hang, ennek a hangak a jóságos melege magához térítette.

Fölnézett és rémülten ismerte fel megmentőjében azt az embert, akit este a játékkaszinóban megszólított. Megragadta az idegen kezét és a szívéhez szorította. Aztán holdogan szólt:

— Édes Tom, hát te vagy az mégis?

Az idegen halkán felelte:

— Nem vagyok az, akinek gondol.

Norma türelmetlenül kérte-kérlette:

— Édes Tom, ne folytasd tovább a kegyetlen játékot. Lásd, hova jutottam már. Ide vezetett az ut...

— Vissza kell fordulnia erről az utról!

— De ha nem tudok!

— Muszáj! Akarnia kell és menni fog!

Norma hirtelen megcsókolta a férfi kezét.

— Tom, — mondta újra — ez a te hangod, ez a te jóságod. Hiába tagadod, én ráismerek. Eljöttél utánam, hogy megments. Eljöttél, hogy megállíts a zuhanásban...! Én mindent elmondok neked, Tom, te pedig segíts!

A férfi most leült melléje a padra és teljes szívvél szólt:

— Asszonyom, ön összetéveszt valakivel! Csak ezt ismételhetem egyre. Én nem vagyok Tom, akire nyilván nagyon hasonlítok. De ha már összetévesztett vele: mondjon el mindent és én igyekezni fogok segíteni magán.

Norma hallgatott s az idegen arcát fürkészte. Jó, vagy rossz világlik-e belőle öfeléje?...

— Kicsoda az a Tom!? — kérdezte most a férfi.

— A férjem!

— A férje? — kérdezte az idegen. —

De hiszen ezt mindjárt gondolhattam volna mindabból, amit a játékkaszinóban elmondott. De folytassa. Kicsoda az a másik férfi, akire fel akarta hívni a figyelmet.

Norma halkán kacagott:

— Az is a férjem. A második.

— Hát magának két férje volt?

— Igen! — nevetett Norma — az egyik aki engem szeret, a másik akit én szeretek.

— Egész jól beosztotta magának. Most már csak az volna hátra, hogy egy harmadikat válasszon, akit maga se szeret s aki nem szereti magát!

— Kérem, ne gunyolódjék.

— Soha nem engedném ezt meg magamnak, különben sem akarok visszaélni a helyzetével. Ha nem akarja, ne beszéljen tovább ne mondjon el semmit az életéből és én megfordulok és elmegyek innen anélkül, hogy valamikor is visszaemlékeznék mindarra, amiket most megtudtam.

Norma megfogta az idegen kezét és mélyen a szemébe nézett.

— Akárki ön, uram, — mondotta azután szelíden, — én megbízom önben, én nem bántam meg, hogy kitártam ön előtt a szívemet és nem is gondolok arra, hogy ne folytassam önkéntes vallomásomat. Elmondok önnek mindent.

Nagyot sóhajtott és folytatta tovább:

— Szerencsétlen asszony vagyok. Van egy uram, aki maga a jóság, aki dolgozik értem és előteremt mindent, amit szemem megkíván. Tudom, hogy szeret, s maga sem tagadja. És én, akinek hálásnak kell lennem iránta és hálás is vagyok: nem tudom szeretni. Hányszor voltam azon, — hogy odatérdelek eléje, megcsókolom a kezét és megkérem:

(Folyt. köv.)

Nem döntőbírótság, hanem

A Népszövetség dönt a csehlengyel feszültség ügyében

Varsó, november 21.

Többször megemlékeztünk arról, hogy Csehország és Lengyelország között a viszony a csehországi lengyel kisebbségek helyzete miatt feszültté vált. Csehország nemrégiben döntőbírótságot ajánlott a lengyeleknek. A lengyel kormány válasziggyezke most készült el. A válasziggyezékben Lengyelország felszólítja a cseh kormányt, —

hogy teljesítse a békeszerződésekben vállalt kötelezettségét. Döntőbírótság működését nem látja célszerűnek mert az csak hosszadalmasá teszi az ügyet. A lengyel jegyzék kilátásba helyezi, hogy szükség esetén nem fog késni a Népszövetséghez fordulni ennek az ügynek végleges rendezése érdekében.

Négy álarcos bandita fegyveres hajnali rablótámadása egy bucurestii tisztviselő lakásán

Összekötözték a szobalányt és 53 ezer lejt raboltak a lakásból. Gyanura ad okot a szobalány viselkedésére

Bucuresti, november 21.

Nem mindennapi körülmények között elkövetett betörés ügyében kezdte meg a bucuresti rendőrség a nyomozást. Manescu Horia tisztviselő tegnap reggel felébredt és kikiáltott a szolgálóleánynak. A cseléd azonban nem jelentkezett. Manescu ekkor azt gondolta, hogy a ház ügyei miatt rövid időre eltávozott, azonban közel negyedórai várakozás után amikor újból kiáltott, ismét nem kapott választ. Nagy dühösen ruhát kapott magára és kiment a cseléd szobájába, amelynek ajtaját nyitva találta. A ajtón keresztül halk nyögés hallatszott. Manescu hirtelen belépett a szobába, felgyújtotta a villanyt, amelynek fényénél megdöbönt látvány tárult elé.

A szoba közepén teljesen meztelenül, összekötözve, felpeckelt szájjal ott vergődött a cselédleány.

Manescu azonnal segítségére sietett, kioldotta a köteleket, majd miután a cselédleány magához tért és felöltözött, kikérdezte. Oprea Elena elmondotta, hogy hajnal felé ébredt fel arra, hogy valaki kopog az ajtón. Azt gondolta, hogy gazdája, ezért nagy álmosan felkelt az ágyból és kinyitotta az ajtót, amelyen keresztül

négy álarcos bandita hatolt be és letéperve a cselédleányt a földre, felpeckelték a száját, levelelték, majd erőszakoskodások után megkötözték.

A tett elkövetése után behatoltak az ebéd-

lőbe. Ekkor a cseléd elveszítette eszméletét és nem emlékszik arra, ami ezután történt.

Manescu besietett az ebédlőbe, ahol az egész szobát feiforgatva találta és az egyik fiókból hiányzott 53.000 lej. A tisztviselő erre értesítette a rendőrséget, amely azonnal megindította a nyomozást. Először is a cselédleányt hallgatta ki, akinek viselkedése és vallomása gyanura ad okot.

Az utcára dobja ön a pénzt? Ostoba kérdés! — mondaná ön, de talán önnél is helyénvaló. Szenved-e ön rheumában, köszvényben, izomzsjában vagy más hasonló bántalomban? És gondolkodott-e már azon, mennyi pénzt adott ki mindenféle gyógyszerre, kezelésre, stb.? Nem gondolja ön is, hogy ennek nagy része hiábavaló kiadás volt? Fontos hogy mindig a célszerűt vásároljuk és ha gyógyszerről van szó, életbevágó fontossága. Egy ilyen készítmény? Tegal, amely több mint 15 év óta nemcsak a közönség, hanem az orvosok bizalmát is megszerezte. Ha rheumában, köszvényben, ülőidegszájában, főfájásban és idegfájdalmakban vagy náthában szenved, tegyen egy szer kísérletet Tegal-lal is. A gyors hatásár meg fog lepődni. Tegal oldja a hűgysavat s a bajt gyökerében támadja meg. Még elhanyagolt esetekben is meglepő volt az eredmény. Tegal különben teljesen ártalmatlan a gyomorra, szívre, vesékre és más szervekre. Minden gyógyszertárban kapható.

György görög király Párisban

György görög király utban hazafelé, Párisban Lebrun elnöknel tett látogatást. Képeknön látható, amint az Elisée palotát elhagyja. Jobbszélen: Braconnier tábornok.

Újabb antiszemita tüntetések a budapesti főiskolákon

Sósavbombákat dobálnak a tüntetők, akik több zsidó diákot súlyosan összevertek

Budapest, november 21.
Bár dr. Kornis Gyula rektor kedd este elrendelte a Pázmány Péter tudományegyetem bezárását, szerdán az antiszemita diák tüntetések tovább folytatódtak a magyar fő város főiskoláin. A délelőtti órákon a bölcsészkar egyetem előtt tüntettek az antiszemita diákok és be akartak hatolni az épületbe. Rendőrség oszlatta szét őket, mire a közgazdasági egyetem elé vonultak és ott be is jutottak az épületbe.

A műegyetemen a délelőtti órákban botrányos jelenetek játszódtak le. Mintegy 200 főnyi tüntető csoport járta végig a termeket és az előadásokat megzavarva, bántalmazták a zsidó hallgatókat. Négy hallga-

tót rendkívül súlyosan összevertek, sőt a kémiai laboratóriumban sósavbombákkal is dobálóztak.

Súlyos események történtek az állatorvosi főiskolán, ahol szintén mintegy 200 főnyi tömeg tüntetett s a kisebbségben levő zsidókat kiverte az épületből, sőt a kikergetett rendőröket is visszaszorították. A közgazdasági egyetemen összetörték a berendezési tárgyakat, sőt a kaput is megrongálták.

A rend csak a déli órákban állt helyre, amikor viszont a tüntetők az Esti Kurír szerkesztősége elé vonultak és ott tüntettek a lap ellen, mert az "zsidóbarát" hangon írt a tüntetők ellen.

Konovalov és Gátovszky

kölcsönösen feljelentik egymást
gyilkossági kísérlet miatt

Oradea, november 21.
Tegnap délelőtt a Derna-tatarosi bánya tulajdonosainak, a Gátovszky fivérek képviselőjében Chis Eugen ügyvéd bűnvádi feljelentést tett az ügyészségen Konovalov H. fia Konovalov Valér és Romancea erdőőr ellen

fegyveres erőszakkal elkövetett lopás és gyilkossági kísérlet címén.

Ugyanakkor Konovalovék képviselőjében dr. Grünstein Bernát ügyvéd tett feljelentést Gátovszky Leonida, Gátovszky Nicolae és Mircescu intéző ellen

személyes szabadság megsértése és gyilkossági kísérlet címén.

Mindkét feljelentés ügyében Fersigan Cornel vizsgálóbíró vezeti a vizsgálatot.

Páris és Calais között

Kiesett a gyorsvonatból és meghalt Kemál pasa nevelt leánya

Constanta, november 21.
A Paris és Calais között közlekedő gyorsvonatból kiesett egy hölgy. A súlyosan sérült hölgyet beszállították az amien-si kórházba, ahol szerzett sérüléseibe belehalt. Csak ezután sikerült megállapítani,

hogy a halálos áldozat Atatürk Kemal török köztársasági elnök nevelt leányával azonos, aki Londonba akart utazni. A francia közlekedésügyi miniszter személyesen jelent meg a ravatálnál, míg a koporsóra elhelyezték a francia kormány koszorúját.

Jóváhagyta a tábla a diosigi lisztoltvajok két-két hónapi fogházbüntetését

Oradea, november 21.
Anak idején nagy szenzációt keltett Diosig községben, hogy a legmódosabb gazdák fiait: Kun Gyulát, Teleki Lászlót és Magyar Józsefet buza- és lisztlopás vádjával letartóztattak. Kun Gyula Kovács Józseftől lopott három mázsa lisztet, a gazdag Teleki és Magyar-fiu pedig özvegy Kovács Istvánnéhoz hatoltak be alkulccsal és onnan is lisztet és búzát vittek el. Az ellopt lisztet Szücs Gyula vásárolta meg.

A törvényszéki tárgyaláson a tolvaj leányok azzal védekeztek, hogy be voltak rugva és ittas állapotban követték el a lopást.

A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével a négy vádlottat fennként 2-2 havi fogházra ítélte.

Fellebbezés folytán került az ügy tegnap a tábla elé. Jonescu főügyész helyettes az ítélet súlyosbítását kérte.

Dr. Kalas László, Kun Gyula védelmében, dr. Soós István pedig Teleki László és Magyar József védelmében az ítélet enyhítését kérték.

A táblai tanács a déli órákban hirdette ki ítéletét, amely szerint jóváhagyja az elítéltek 2-2 havi fogházbüntetését. Kun Gy. Teleki László és Magyar József, valamint

védőik semmisségi panasszal éltek, míg a negyedik elítélt, Szücs Gyula, akinek nem volt védője, belenyugodott az ítéletbe.

Meghívó

Az a nagy szárazság, amely ebben az évben csaknem egész Besszarábia területén pusztított, leirhatatlan nyomorba és éhínségbe döntötte az ország egész lakosságát.

Városunk és Bihormegye lakosságának a besszarábiai lakosság segítségére kell szívesen lépnie, hogy a lehetőségekhez képest enyhítse szenvedéseiket.

Meleg felhívást intézünk az oradeai katonai és polgári hatóságokhoz, a gazdasági és pénzügyi intézmények vezetőihez, kereskedőkhöz, valamint az összes helybeli iskolák igazgatóihoz és igazgatónőkhöz, hogy személyesen vagy megbízottaik útján jelenjenek meg a "Vörös Kereszt" gyűlésén november 24-én, vasárnap délelőtt fél 12-kor a városháza dísztermében.

A gyűlés célja a besszarábiai éhezők lakosság felségítésének megbeszélése, amelyben emberi kötelessége mindnyájunknak te hetségéhez mérten résztvenni.

A "Vörös Kereszt" Társaság

Mi okozza a gyomorfőrcsőt, a gyomorégést és a felüvődést?

Dacára annak, hogy az orvostudomány mérföldes lépésekkel halad előre, be kell vallanunk, hogy az emésztő szervek gyógyítása még mindig egyik legnagyobb problémája az orvosi kezelésnek.

Röntgen ellenőrzéssel is bebizonyították, hogy ha a gyomorkiürülésnél az antrypylorus kis nyílása valamilyen ok, vagy ideges behatások alatt görcsösen elzáródik és a gyomortartalom órákon keresztül sem tud a belekbe átjutni, ez borzasztó görcsöket és más zavarokat idéz elő.

Tudvalevő az is, hogy a bél peristaltikus mozgásának egyik physiologiai ingere a hig sósavas peptizines gyomortartalom, amely átjutva a duodenumba a lúgos emésztőnedvekkel vegyül és reakció kiváltása folytán a fizika törvényei szerint a belek motilitását nagyban befolyásolja.

Ebből világosan lehet következtetni arra, hogy a gyomor pylorus elzáródása maga után vonja a székrekedést, mert a beleknek rendkívüli felszívódási képessége a bélsárt teljesen beszárítja s így állhatnak elő a legmakacsabb székrekedések, amelyeket csak drasztikus hashajtókkal lehet kiűriteni és ez a belekre rendkívülien ártalmas lehet.

A nem régen amerikai és japán tudósok által felfedezett, amerikai gyógynövény kivonatból készült Gastro D. rendkívüli görcsoldó hatása folytán a gyomorkimeneteli nyílás (pylorus) görcseit feloldja és ennek következtében a kiürülés ismét normális lesz, azonkívül olyan kedvező hatással van az egész emberi szervezetre, hogy képes 10-15 éves gyomor, bél, epe, máj és vesebajokat, álmatlanságot, ideges bántalmakat, szédülést, hányingert, makacs fejfájást is teljesen meggyógyítani. A Gastro D. gyógynövénykivonat nemcsak csillapítólag hat hanem a betegség okát szünteti meg.* Dr. V. E.

*A "Gastro D" gyógyszert 130 lej után vétel küldi Császár E. gyógyszertára Bucuresti Calea Victoriei 124.

A nemzeti parasztpárt a jobboldal ellen

Bucuresti, november 21.
Az Adeverul értesülései szerint szerdán délelőtt az ország fővárosában Mihalache, Maniu és Madgearu között hosszantartó megbeszélés volt. A három politikus elhatározta, hogy a legerélyesebben küzdeni fognak a jobboldali mozgalmak ellen.

Emelik a dohány árát

Bucuresti, november 21.
A Tempo című fővárosi lap értesülései szerint a kormány a szükséges 700 millió összeget a közvetett és közvetlen adók, valamint a dohányárak árainak felemeléséből számítja fedezni.

Súlyos baleset a salontai pályaudvaron

Salonta november 21.
Súlyos kimeneteli baleset történt a salontai pályaudvaron az éjszakai órákban. Csikortás János 38 éves fékező tolatás közben két kocsit közé került és az utközök összelapították a kezét. A szerencsétlenül járt embert bevitték a kórházba.

Időjárás

Élénk délkeleti, déli szél. Délnyugat felől eső, esetleg havas eső, vagy hó, a hegyeken havazás. Sok helyen köd, az éjjeli lehűlés keleten erősödik a nappali hőmérséklet nem változik lényegesen.

5. oldal

"ERDELYI MAGYARSÁG"
1935 november 23.

Agyonverte anyját, mert az bájítalt adott neki

Négy évről hét évre emelte fel a tábla a beius-lazuri anyagiilkos büntetését

Tegnap tárgyalta a tábla Neagu Vasile lazuri de beiusi legény bűnpörét, akit a legsúlyosabb vád terhel, anyagiilkosság, illetve halált okozó súlyos testisértés. A vádirat szerint Neagu Vasile úgy elverte édesanyját, hogy az a kapott sérülésekbe belehalt.

A tárgyalás során Neagu Vasile azzal védekezett, hogy előzőleg két napon és két éjszakán át ivott és nem tudta mit tesz. Azért támadt any-

jára, mert az azt mondta neki, hogy varázsszert hozott haza és azt beadta neki és feleségének, mert nem akarja, hogy együtt éljenek tovább.

A törvényszék négy évi fegyházra ítélte az anyagiilkos legényt. Elebbezés folytán került az ügy a tábla elé, amely tegnap délelőtt hirdetett ítéletet a bűnpörben és négy évről hét évre emelte fel Neagu Vasile büntetését. Az elítélt és védője semmi ségi panasszal élt.

Tizenhat sígheti tanut hallgatott ki a vizsgálóbíró

Ujból kihallgatták Lázár Illést. A letartóztatott rendőr ma kerül a vádtanács elé

A vizsgálóbíró által letartóztatott sígheti rendőr ma kerül a törvényszék vádtanácsa elé.

Popovici Mihai vizsgálóbíró egyébként tegnap 16 tanut hallgatott ki, maramuresi parasztokat, akik résztvevői voltak az incidenssé felfuji gyűlésnek. A vizsgálóbíró újból kihallgatta tegnap

dr. Lazar Illést is, akit egy komiszár kísért fel a vizsgálóbíróhoz, tekintettel arra, hogy letartóztatásban van, de a feltűnés elkerülése végett az uccán nem akarták fegyőrrel kísértetni.

A vizsgálóbíró mára újabb tanukat idézett be.

Harc a vagyonért

Amikor a leánygyermek édesanyjukat gondnokság alá akarják helyezettetni

Érdekes polgári per tárgyalását kezdte meg a törvényszék. A pernek igen érdekes előzményei vannak.

Özv. Klerman Józsefné Jász Annát, Klerman Józsefnek a Laroche és Darvas cég elhunyt üzemigazgatójának feleségét két leánya Grósz Andrásné és Pap Boldi Miklósné gondnokság alá akarja helyezni azzal az indoklással, hogy édesanyjuk a család vagyonát elherdálja.

A két gyermek azt adja elő, hogy édes anyjuk aki férje halála után a Laroche és Darcas cégtől végkielégítés és egyéb járadékok címén összesen 930 ezer leit kapott. Ebből az összegből az özvegy 230 ezer leit adott gyermekeinek, a többi szolgájával, Nagy Lajossal elpredálta, ezenkívül 500 ezer leit vett fel kölcsön a házra. Ezt az összeget szintén elmulatta a szolgálóval egy-

ütt akire rábizta egész háza vezetését.

A gyermekek kéri, hogy a bíróság helyezze gondnokság alá özv. Klermannét, annál is inkább, mert abban az esetben, ha ez nem történik meg, az a veszély fenyeget, hogy a hatalmas vagyont az utolsó lejig elpredálja.

A mai tárgyaláson az özvegy képviselője dr. Sangeorgeanu ügyvéd kérte a bíróságot arra, hogy rendeljen el bizonyítást, mert bizonyítékok vannak arra, hogy a gyermekek akarják kiturni vagyonából az anyjukat, akitől előbb követelték hogy adja át szépszerével. Egy ilyen veszekedés alkalomával Pap Boldi Miklósné meg is pofozta édesanyját.

A bíróság mindkét fél részéről a legszelebbköri bizonyítást rendelte el és az érdemi tárgyalást december 16-ra tűzte ki.

Jön az új utadó

Bucurestiből jelentik: A kormány egyik legfontosabb feladatának tekinti az utak újjáépítését, tekintettel arra, hogy még mindig sok utvonali igen elhanyagolt állapotban van. A közlekedésügyi minisztérium ebből a célból törvényjavaslatot készített el, amelynek feladata, hogy "az országutak modernizálása" céljára megfelelő alapot teremtsen elő. Tekintettel arra, hogy a meglevő költségvetés keretein belül nem tudnak elegendő összeget előteremteni a sok milliós építkezések céljára, a törvényjavaslat új jövedelmi források megnyitását indítványozza. Így a javaslat szerint az utépítési alapra 50 banit kellene szedni minden liter benzín, 1 leit minden kiló olaj, 5 leit minden berakott és elszállított tonna áru után, 300 leit minden CFR szabadjegy után, 180 leit minden 75 százalékos utazási kedvezmény után, 150 leit minden 50 százalékos utazá-

si kedvezmény után. A javaslat ezenkívül vámmentességet kér az utépítés céljára behozandó cementre, tekintettel arra, hogy a belföldi cementárak a kartell önkényes ár-megállapítása következtében igen magasak. A javaslat szerint az így befolyó összegeket a Banca Nationalához kell befizetni és innen utalják majd ki az utépítés céljára.

— Felségsértési per a tábla előtt. Szabó Gábor suplacul de bareau lakos állott csütörtökön felségsértés vádjával a tábla előtt. A törvényszék annakidején bűnösnek találta a gazdálkosót és 6 hónapra és 10 ezer lei pénzbüntetésre ítélte. A csütörtökön megtartott táblai tárgyalás során — zárt ülésen — 8 tanut hallgattak ki, majd a tárgyalást újabb tanuk hallgatásának miatt február 3-ra halasztották el.

90 ezer lej értékű lopás tettesét tartóztatla le a rendőrség

A csendőrség tegnap átadta az ügyészségnek Bányai Józsefet, akit azzal vádolnak, hogy a Reich-féle vendéglőből, amelynek alkalmazásában állott, 90 ezer lei értékű evőeszközt és felszerelési tárgyat lopott el. Az ügyészség Bányai Józsefet letartóztatta.

Alesden fogták el a bihori lótolvajokat

Néhány nappal ezelőtt kőbor cigányok a közeli Biharia községben hét lovat és 4 szekeret loptak el. A megindított csendőrségi nyomozást most siker koronázta. Sikertült ugyanis a ló és szekér tolvajokat Alesd községben éppen akkor elcsipni, amikor tul akartak adni a lopott holmikon. A csendőrség lettartóztatta a tolvaj cigányokat és bekísérte az oradeai ügyészség fogházába. Az eljárás megindult ellenük.

— Elítélt tolvaj legények. Barkóczy Gyula, Oláh Mihály és Tar Imre bihori lakosok az elmúlt év folyamán behatoltak Barta Károly bihari lakosok gazdaságának egyik raktárába és onnan több mezőgazdasági szerszámot és gabonát emeltek el, amit pénzért értékesítettek. Az ügyészség betöréses lopás címen vádat emelt ellenük és a törvényszék 6-6 hónapra ítélte őket. A tábla most helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.

Mozgósínházak műsora

Fórum: 99-es rendőrautó.
Heymann: Prágai vámpír.
Apolló: A kis ezredes.

APRÓHIRDETESEK

Jómegjelenésű nő barátságát keresem. anyagilag is támogatnám. Levelet „Független vagyok” jelígre a kiadóba. 3222

Hóvirág jelígre levél van a kiadóban.

Szoba konyhás magánház 15 ezer leiert eladó. Colonia Neufeld Prof. Vas. Parvan 21. 3223

Szoba konyhás lakást keresek központban. Str. Tache Jonescu 15. 3232

Vincelléri állást keres fiatal házaspár, szőlő szakértő. Torda, Str. Piscuhui 3. 3231

Kétszer egyszobás lakás kiadó mellék-helyiséggel. Str. Moldova 34. 3220

Ernyős és sport gyermekkocsik 200 leitől kaphatók Mercurnál Str. Nic. Jorga 3236

Maradék raktárat nagy tétel őszi szövet, téli áru és öltöny hozzávalókkal bővittem ki, hihetetlen olcsó árakkal. Pavel-u. 27. 3163

18 éven felüli kifutó fiú vagy leány felvétetik. Dr. Balláné, Parcul Traian 1. 3226

Valódi, faj selyempincsi kölyök eladó, ugyanott női téli kabát is eladó. Str. Vlahu-ta 46. 3225

Házikisasszony intelligens, jómodoru, ki perfekt jobb-főzést is tud, szobaleány mellé ur családdhoz felvétetik. Varrni tud előnyben. Megfelelő esetleg a reggel 9 órától esti 7 óráig való jelenlét. Cim a kiadóhivatalban. 3913

Töredék arany, ezüstért briliántért, régi pénzekért mindenkinél többet fizetek 90, 100, 120, 150, 200 leit grammonként. HERBST ékszerárúház Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

Osorheiu és Fugiu községek részére megbízható újságárust keresünk napi biztos 30 lej kezdő jövedelemmel. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Fiatal borbélyegéd állást keres szerény fizetéssel, vidékre is. Str. Joan Ghica 20. 3223

24 éves fűszer- és vasszakmában jártas kereskedőegéd állást keres. Megkereséseket "Szorgalmas" jelígre a kiadóhivatalba továbbít. 3224

Grafológusnő bármilyen bajaiban segíteni tud. Taxa 20 lej. Oradea, Str. Moldova 58-a. 3111

PASZTOR-NYOMDA ORADEA

Telefon: 380.